

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **L. V.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem v Praze, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem v Praze, Budějovická 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 1. 2015, č. j. 22 A 24/2014 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2014, č. j. 527/2014-900000-304.1, sp. zn. 63242/2013-900000-304.1, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Celního úřadu pro Jihomoravský kraj (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 5. 11. 2013, č. j. 29638-12/2013-530000-12, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

I. Vymezení věci

Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl stěžovatel uznán vinným z přestupku podle § 42a odst. 2 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních

komunikacích“), kterého se dopustil porušením právní povinnosti vyplývající z § 21e odst. 1 písm. a) zákona o pozemních komunikacích tím, že jako řidič motorového vozidla tov. zn. Škoda Octavia, registrační značky X, mezinárodní poznávací značky CZ, užil dne 3. 2. 2013 v 14:20 hod. zpoplatněnou pozemní komunikaci dálnici D1 v úseku 198,5 km ve směru jízdy Praha, aniž by byl uhrazen časový poplatek způsobem uvedeným v § 21a zákona o pozemních komunikacích a dálniční kupon by byl umístěn ve vozidle způsobem uvedeným v § 2 odst. 4 vyhlášky č. 435/2012 Sb., o užívání pozemních komunikací, zpoplatněných časovým poplatkem a o změně vyhlášky č. 527/2006 Sb., o užívání zpoplatněných pozemních komunikací a o změně vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Za spáchání přestupku byla stěžovateli podle § 42a odst. 7 písm. d) zákona o pozemních komunikacích, za použití § 11 odst. 1 písm. b), ustanovení § 12 odst. 1, § 13 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) uložena pokuta ve výši 2000 Kč. Podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona o přestupcích, ve spojení s § 1 odst. 1 vyhlášky č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, byla stěžovateli uložena povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1000 Kč.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti stěžovatele

V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že nebylo prokázáno, že by vozidlo řídil v úseku komunikace podléhajícímu časového zpoplatnění. V úředních záznamech bylo tvrzeno, že byl zastaven na parkovišti ležícím mimo těleso dálnice. Stěžovatel v žalobě tvrdil, že nebyl řidičem v době, kdy vozidlo přijelo na čerpací stanici; jeho tvrzení nebylo v rozporu s žádným důkazem, ani podkladem pro rozhodnutí. Krajský soud takovému tvrzení nepřisvědčil s odůvodněním, že stěžovatel byl dle úředních záznamů zastaven na výjezdu z čerpací stanice na dálnici. Dle stěžovatele je úvaha soudu nesprávná. Skutečnost, že byl zastaven „na výjezdu“ z čerpací stanice, nijak neprokazuje, že řídil též před zastavením na čerpací stanici, a proto nijak nevyvrací jeho tvrzení, že vozidlo neřídil. Pokud krajský soud svůj úsudek opřel toliko o úřední záznamy, pak je jeho rozhodnutí dle stěžovatele nezákonné pro nedostatek důvodů, neboť úřední záznam není důkaz (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 96/2008 - 115, ze dne 22. 1. 2009).

Krajský soud svou úvahu opřel o tvrzení policistů v úředním záznamu, dle kterého „řidičem vozidla příjezdějícího i odjíždějícího byla stejná osoba“. Stěžovatel i ve vztahu k tomuto skutkovému zjištění namítá, že krajský soud nemohl vyvracet žalobní tvrzení úředním záznamem; soud měl rozhodnutí žalovaného zrušit pro nedostatek důvodů, nebo doplnit dokazování svědeckou výpovědí policistů. Policisté nemají povinnost v úředních záznamech uvádět pravdu a nic nezamlčovat, oproti svědecké výpovědi. Pokud krajský soud hodnotil úřední záznamy tak, že tyto stavěl na roveň svědecké výpovědi, aniž by se dále zabýval jejich věrohodností, pak je dle stěžovatele jeho rozhodnutí nezákonné.

Stěžovatel dále považuje napadený rozsudek za mírně zmatečný, neboť není zřejmé, z jakého důvodu soud žalobu zamítl; zda proto, že měl za prokázané, že stěžovatel řídil vozidlo též na tělese dálnice při příjezdu na čerpací stanici (1), nebo proto, že též řízení

pokračování

vozidla po parkovišti čerpací stanice - soukromém pozemku, je přestupkem, neboť též parkoviště na soukromém pozemku podléhá zpoplatnění (2).

V případě důvodu 1 je dán důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť správní orgán vycházel ze skutkové podstaty, která nemá oporu ve spisech, resp. v provedeném dokazování, jakož i pro nesprávné posouzení správní otázky, tj. důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť krajský soud nesprávně posoudil přípustnost úředních zákazů k provedení dokazování a zcela nekriticky, bez jejich zkoumání, je hodnotil tak, že „vyvrací žalobní tvrzení“.

V případě důvodu 2 je dán důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť stěžovatel zastává názor, že „čerpací stanice OMV na dálnici D1“ není zpoplatněným úsekem komunikace. Zpoplatněno je totiž užití komunikace, *kterou určí prováděcí právní předpis a která je označena dopravní značkou označující zpoplatnění* (§ 20 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích). Krajský soud sice vysvětlil svůj názor tak, že vjezd z dálnice na čerpací stanici není označen dopravní značkou „konec dálnice“ [aniž toto tvrzení prokázal, nebo by mělo oporu ve spise, což též představuje důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], avšak netvrdil, že by „čerpací stanice OMV na dálnici D1“ byla určena jako zpoplatněná prováděcím právním předpisem. Dle názoru stěžovatele není též přípustné, aby stát vybíral peníze za užití komunikace umístěné na soukromém pozemku, která není v majetku státu a stát její výstavbu nefinancoval.

Stěžovatel dále namítal, že mu v průběhu řízení nebyly doručovány písemnosti – zejména předvolání k ústnímu jednání a rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel argumentoval, že tento stav (jak následně ze spisu zjistil) byl způsoben tím, že správní orgán prvního stupně neopatřil odchozí e-maily elektronickým podpisem, a proto je filtr v poště stěžovatele vyhodnotil jako nežádoucí. Stěžovatel uvádí, že dle jeho názoru totiž má právo očekávat, že e-maily od státní správy budou vždy elektronicky podepsány.

Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že „*soud nemá důvodné pochybnosti o tom, že těmto povinností (opatřit e-mail elektronickým podpisem) správní orgán prvního stupně v daném případě dostal.*“. Takové tvrzení soudu je však pouhou spekulací. Stěžovatel nepopírá, že mohl součástí žaloby předložit též např. znalecký posudek, aby jeho tvrzení bylo postaveno najisto, avšak považoval obstarání a provedení takového důkazu za nadbytečné, když žalovaný skutečnosti tvrzené stěžovatelem nerozporoval. Krajský soud se pak ztotožnil s žalobním tvrzením, že *pokud by* písemnosti nebyly opatřeny elektronickým podpisem, představovalo by to zásadní vadu řízení (cit. „*soud nijak nerozporuje argumentaci žalobce týkající se nutnosti elektronického podpisu dokumentů zasílaných správními orgány*“). Stěžovatel považuje takový postup za nesprávný, krajský soud hodnotil vyjádření stran nesprávně, kdy sám vyjádřil stanovisko, které nemá oporu ve spise, ani v tvrzení žádné strany sporu.

Závěrem pak krajský soud dospěl k závěru, že není přímo rozhodné, zda je elektronicky opatřena přímo e-mailová zpráva; podstatné je, zda je elektronicky opatřena její příloha. Stěžovatel se s tímto tvrzením neztotožňuje, neboť obdobně, učiní-li stěžovatel podání zprávou prostou elektronického podpisu, obsahující elektronicky podepsanou přílohu, nelze na takto odeslaný e-mail hledět jako na podání (§ 37 odst. 4 správního řádu).

Analogicky platí stejná povinnost též pro doručování písemností správními orgány účastníkům řízení, neboť právě elektronický podpis identifikuje odesílatele zprávy a dává tak adresátu na vědomí, zda jde o úřední korespondenci, nebo o potenciálně nebezpečnou přílohu e-mailu; srov. rozsudek zdejšího soudu č. j. 6 As 218/2014 - 34, ze dne 15. 12. 2014: *„Shodná je judikatura zdejšího soudu, kterou stěžovatel sám připomíná (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ans 5/2010 - 5) a která říká, že je to právě elektronický podpis, který zaručuje identifikaci odesílatele).*

Rovněž soud nesprávně posoudil, zda elektronicky vypravované rozhodnutí žalovaného bylo opatřeno elektronickým podpisem. Soud vycházel toliko z „naskenovaného dialogového okna e-mailové zprávy“, které však nijak nevyvrací žalobní tvrzení, že (pokud byl tento e-mail vypraven) nebyl podepsán elektronickým podpisem, a proto nemohl být považován za řádný pokus o vypravení písemnosti dle § 19 odst. 8 správního řádu, a proto nemohlo být rozhodnutí žalovaného doručeno fikcí dne 27. 1. 2014, ale teprve nahlédnutím do spisu dne 25. 3. 2014, tj. po zániku odpovědnosti za přestupek. Krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda bylo rozhodnutí žalovaného doručeno po zániku odpovědnosti za přestupek.

S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a tomuto soudu věc vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zastává názor, že stěžovatelova argumentace je založena na nesprávném výkladu právních norem. Stěžovatel v kasační stížnosti brojí proti použitelnosti úředního záznamu vyhotoveného policisty, jehož obsahem je podezření ze spáchání přestupku, jakožto důkazu. Žalovaný se s námitkou stěžovatele neztotožňuje. S ohledem na menší formálnost přestupkového řízení není třeba dovést zákaz použití úředních záznamů tak daleko jako v řízení trestním. K použití úředního záznamu jako důkazu v přestupkovém řízení se vyjadřuje i judikatura, např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 19/2007, ze dne 27. 9. 2007, soud konstatuje: *„Není důvodu se domnívat, že by obsah výše uvedeného úředního záznamu neodpovídal skutečnosti. Tento úřední záznam je plně použitelným listinným důkazem ve smyslu § 34 odst. 2 správního řádu, přičemž aplikovatelnost správního řádu na řízení o přestupku vyplývá z odkazu na obecné předpisy o správním řízení, obsaženého v § 51 zákona o přestupcích“.* V obdobném duchu hovoří i novější judikatura Nejvyššího správního soudu; např. rozsudek ze dne 26. 4. 2013, sp. zn. 4 As 17/2012, nebo rozsudek ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. 2 As 67/2011. Žalovaný nesouhlasí s přesvědčením stěžovatele, zastávaném v kasační stížnosti, že nebylo prokázáno, že by stěžovatel řídil vozidlo v úseku komunikace podléhajícímu časovému zpoplatnění, protože údajně nebyl řidičem v době, kdy vozidlo přijelo na čerpací stanici. Naopak z dokumentu „Úřední záznam“ č. j. KRPB – 27388-4/PŘ-2013-060042-BOH, ze dne 22. 2. 2013, je patrné, že kontrolní hlídka Policie ČR zřetelně viděla, že s vozidlem přijel a odjížděl stejný řidič, resp. stěžovatel. Obdobně v dokumentu „Odevzdání věci“ ze dne 26. 2. 2013, č. j. KRPB – 27388-1/PŘ-2013-060042-BOH, je zaznamenáno, že po zastavení vozidla byl řidič dle předložených dokladů potřebných k řízení a provozu vozidla ztotožněn jako L. V., tj. stěžovatel. Žalovaný nepochybuje o pravdivosti takového tvrzení, neboť policisté jakožto úřední osoby

pokračování

vykonávali pouze svoji služební povinnost a nebylo zjištěno, že by měli na věci a jejím výsledku jakýkoliv zájem. V policejním spise není zahrnut žádný dokument, ze kterého by bylo možno usoudit na případnou podjatost policistů, tudíž není důvodu, aby celní orgány považovaly spisový materiál Policie ČR za nevěrohodný či nespolehlivý. Žalovaný má tedy za to, že bylo dostatečně prokázáno, že stěžovatel užil vozidlo v systému časového zpoplatnění, aniž by byl uhrazen časový poplatek a svým jednáním se tak dopustil přestupku dle § 42a odst. 2 písm. a) zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

Žalovaný dále nesouhlasí s názorem stěžovatele, že zasílané dokumenty ze strany celních orgánů nebyly opatřeny elektronickým podpisem. Pro informaci žalovaný připojuje doklad o doručení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2014 – detail e-mailové zprávy, výstup z e-podatelny, který byl součástí jeho vyjádření k žalobě datovaného ke dni 7. 5. 2014. Žalovaný dodává, že běžnou praxí celních orgánů v případě zasílání písemností prostřednictvím e-mailové zprávy na konkrétní e-mailovou adresu je, že elektronicky podepsány jsou samotné písemnosti, nikoliv e-mailová zpráva jako taková, která slouží pouze jako prostředek k doručení. Tento postup lze připodobnit k dokumentům zasílaným v poštovních obálkách. Zatímco vlastní písemnost obsahuje podpis oprávněné úřední osoby, poštovní obálka nikoliv. Vyznačena je na ní pouze doručovací adresa adresáta, označení odesílatele a číslo jednacích písemností.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, že nebyly naplněny tvrzené důvody podání kasační stížnosti, a tedy že kasační stížnost není důvodná, a podle ustanovení § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. ji zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost, nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se a priori zabýval vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti; tuto neshledal důvodnou. Krajský soud se řádně vypořádal se všemi námitkami stěžovatele a své závěry odůvodnil. Namítá-li stěžovatel zmatečnost napadeného rozsudku, neboť není zjevné, z jakého důvodu krajský soud žalobu zamítl, a

podsoává dva odlišné důvody, odkazuje Nejvyšší správní soud na odůvodnění napadeného rozsudku na str. 5; je zcela jednoznačné, že soud nepřisvědčil tvrzení stěžovatele stran užití vozidla bez uhrazeného dálničního kuponu, přitom z uváděných odkazů na konkrétní listiny ve spise je jednoznačné, jaký skutek byl stěžovateli přičítán; přijížděl-li stěžovatel jakožto řidič z dálnice k čerpací stanici a neměl vylepený dálniční kupón, spekulace o možném postihu za nezaplacenou jízdu po parkovišti Nejvyšší správní soud musí odmítnout. Čerpací stanice pohonných hmot není součástí ani příslušenstvím dálnice [viz § 14 odst. 2 písm. d) zákona o pozemních komunikacích]. Za užití plochy čerpací stanice vozidlem tak stěžovatel nemohl být, a jak je uvedeno dále, ani nebyl pokutován.

Z rozsudku krajského soudu vyplývá, že stěžovatel užil vozidlo bez uhrazeného dálničního kuponu na dálničním tělese. Za to byl také správními orgány trestán. Protože byl zastaven na dálniční čerpací stanici, je pro posouzení podstatné, že výjezd a vjezd na čerpací stanici je umožněn pouze z dálničního tělesa, což mimo jiné dokazuje i absence dopravního značení „konec dálnice“ a „dálnice“, neboť pokud by při sjezdu a výjezdu z čerpací stanice byla umístěna tato dopravní značení, bylo by tak učiněno z důvodu, že na čerpací stanici existuje i jiný alternativní příjezd než z dálničního tělesa. Z tohoto důvodu krajský soud informaci o absenci dopravního značení v rozsudku uváděl, tato informace však rozhodně neměla svědčit k mylnému výkladu, že stěžovatel byl pokutován za užití pozemku čerpací stanice bez dálniční známky.

Nejvyšší správní soud namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu neshledal, přistoupil proto k posouzení dalších námitek uplatněných dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud se dopustil nezákonnosti, opřel-li svůj úsudek o tom, že stěžovatel řídil předmětné vozidlo již při vjezdu na čerpací stanici, toliko o úřední záznamy, neboť úřední záznam nelze brát jako důkaz. Na podporu svého názoru odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115; v něm soud ohledně užití úředních záznamů uvedl: *„Úřední záznam jako jednostranný úkon správního orgánu sám o sobě ovšem nemůže obstát (srov. k tomu též nález Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02), a to ani v případě, že je doplněn doznáním samotného obviněného: ani doznání totiž nezabývá správní orgán povinnosti zjistit takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Pořízení úředních záznamů již ze své povahy nemůže samo o sobě naplnit požadavek na dostatečné zjištění skutkového stavu. V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině přestupce a o trestu za přestupek; zkoumá se tu tedy oprávněnost trestního obvinění v širším slova smyslu, jak je chápe čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.(...) I pro správní orgán rozhodující v přestupkovém řízení tedy platí, že obsahem úředního záznamu je jen jakási předběžná informace o věci, která slouží správnímu orgánu ke zvážení dalšího postupu. Jak správně uvádí krajský soud, dokazování nemůže spočívat pouze na úředních záznamech, je-li možné vyslechnout ve věci svědka (k tomu srov. např. i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2007, č. j. 1 As 16/2007 - 106, publikované na www.nssoud.cz).“*

Nejvyšší správní soud je si vědom, že i správní řád v § 137 odst. 4 stanoví, že *„záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek“*. Uvedené ustanovení zákona o přestupcích a stěžovatelem odkazovaná judikatura se však týká úředního

pokračování

záznamu o podání vysvětlení, proto na posuzovanou věc nedopadá. Obsahem úředního záznamu užitého k prokázání stíhaného jednání nebylo zachycení „výpovědi“ či „vysvětlení“, které by stěžovatel v této věci podal (viz rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2014, č. j. 4 As 118/2013 - 67). Nelze tedy konstatovat, že úřední záznam Policie ČR nelze použít jako důkazní prostředek.

Stěžovatelova argumentace navíc zcela odhlíží od toho, že úřední záznam nebyl jediným listinným důkazem, o který správní orgán opřel svůj závěr o spáchání předmětného skutku. Jsou zde především kromě úředního záznamu policistů ze dne 22. 2. 2013, listina Odevzdání věci sepsaná na místě dne 3. 2. 2013, listina Odevzdání věci ze dne 26. 2. 2013 a fotodokumentace vozidla.

Je tak třeba zdůraznit, že stěžovatelem rozporovaný úřední záznam nepředstavoval jediný ani klíčový důkaz o stavu věci, ale jednalo se pouze o podpůrnou listinu, která podle svého obsahu pouze shrnovala okolnosti zjištěné ostatními důkazními prostředky. Lze konstatovat, že pouze v případech přestupků pozorovatelných pouhým okem (nepřipoutání se bezpečnostním pásem, telefonování za jízdy), kdy v normálních situacích tento přestupek není nijak dokumentován (například fotografií či videozáznamem), věrohodné svědectví policistů zpravidla představuje dostatečný důkaz o jeho spáchání. Rozporuje-li řidič spáchání takového přestupku, je nutné policisty vždy vyslechnout jako svědky. Naopak dostatečným důkazem naopak nebude pouhý úřední záznam či oznámení o přestupku (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 As 22/2013 - 27, a ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 - 70). Nutnost výsledku policistů je vázána vždy na okolnostech konkrétního případu a nelze ji paušalizovat.

Nejvyšší správní soud nadto musí konstatovat, že z podané žaloby je zjevné, že námitku, že stran nepřipustnosti důkazu neuplatnil stěžovatel v řízení před krajským soudem; naopak v žalobě na úřední záznam policistů sám stěžovatel odkazoval. Z tohoto důvodu je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. tato kasační námitka nepřipustná. Je třeba konstatovat, že uvedené ustanovení nesleduje restrikcí práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, nýbrž zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Po aktivně legitimovaných účastnících předcházejícího žalobního řízení lze spravedlivě žádat, aby na principu *vigilantibus iura* uplatnili veškeré důvody nezákonnosti správního rozhodnutí již v řízení před soudem první instance. Pokud tak neučiní, je legitimní, že z hlediska možnosti uplatnění argumentace v dalším stupni ponese případné nepříznivé následky s tím spojené.

K námitkám stěžovatele stran neúčinného doručování úředních listin lze konstatovat, že tuto zjevně účelovou námitku nepoužívá právní zástupce stěžovatele poprvé, zcela zjevně se tak snaží dosáhnout prekluze práva v přestupkovém řízení. Nicméně zdejší soud uzavírá, že stejně jako v ostatních případech (viz např. rozsudek ze dne 12. 3. 2015, č. j. 4 As 26/2015 - 31, rozsudek ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 As 76/2015 - 37, nebo rozsudek ze dne 15. 12. 2014, č. j. 6 As 218/2014 - 34) se jeho jednání mívá účinkem.

Podle § 19 odst. 8 správního řádu platí, že *„písemnosti uvedené v odstavci 4 se na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona; v takovém případě platí, že písemnost je doručena třetím dnem ode dne, kdy byla odeslána. V případě doručování na*

elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.“

K námitkám stěžovatele, že mu nebylo předvolání k ústnímu jednání a napadené rozhodnutí řádně doručeno, protože správní orgány nepřistoupily k jeho doručení do e-mailové schránky tehdejšího zástupce stěžovatele, Nejvyšší správní soud odkazuje na obsah správního spisu, který zcela zjevně svědčí o opačném závěru, tj. že správní orgány řádně v průběhu správního řízení doručovaly na požadovanou e-mailovou adresu jeho zástupce pana R. K. - X. Adresát však převzetí doručované písemností v rozporu s § 19 odst. 8 správního řádu nepotvrdil zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem.

Doručování probíhalo v souladu s § 69 odst. 3 správního řádu, podle kterého pokud se na žádost účastníka má rozhodnutí doručit elektronicky, vyhotoví úřední osoba, která za písemné vyhotovení rozhodnutí odpovídá, jeho elektronickou verzi s tím, že na místě otisku úředního razítka vyjádří tuto skutečnost slovy „otisk úředního razítka“ a dokument podepíše svým uznávaným elektronickým podpisem. Citované ustanovení stanoví povinnost správního orgánu podepsat dokument uznávaným elektronickým podpisem. Povinnost jím podepsat i vlastní tělo e-mailu toto ustanovení nestanoví.

Jak uvedl krajský soud, ze spisu není patrné, zda byly podepsány uznávaným elektronickým podpisem i vlastní těla jednotlivých e-mailových zpráv, je však podstatné, že jím byly podepsány v souladu se správním řádem samotné doručované dokumenty, které byly obsahem e-mailových zpráv.

V souladu s krajským soudem i Nejvyšší správní soud tak nemá důvodné pochybnosti, že by zákonem požadovaným povinností prvostupňový správní orgán nedostál.

Lze přisvědčit stěžovateli, že právní úprava podání účastníka správnímu orgánu dle § 37 odst. 4 správního řádu, která stanoví povinnost podpisu podání účastníka, je odlišná, nicméně nelze souhlasit s jeho názorem, že analogicky platí toto ustanovení i pro správní orgán. Použití analogie brání minimálně výslovný text § 69 odst. 3 správního řádu, který stanoví podrobnosti náležitostí rozhodnutí. Ustanovení § 37 rovněž upravuje pouze úkony účastníků, nikoliv tedy jednání správních orgánů.

Doménová adresa obsahující název, resp. zkratku názvu správního orgánu nepochybně není zárukou, že zpráva skutečně od správního orgánu pochází, je to však pravděpodobné. Proto by ve fázi před ověřením identity odesílatele a autenticity samotné zprávy neměl účastník řízení tuto zprávu odstranit do nevyžádané pošty. Identifikaci odesílatele a autenticitu dokumentu zajišťuje zaručený elektronický podpis, nikoli adresa, ze které byla zpráva vypravěna. Shodná je judikatura zdejšího soudu, kterou stěžovatel sám připomíná (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ans 5/2010 - 5) a která říká, že je to právě elektronický podpis, který zaručuje identifikaci odesílatele: „Zaručený elektronický podpis je tak v současné době jedním z hlavních nástrojů identifikace a autentizace osob v

pokračování

prostředí internetu, přičemž identifikaci lze zjednodušeně vymezit jako zjištění identity subjektu, zatímco autentizaci jako ověření, že subjekt je tím, za koho se prostřednictvím této identity vydává.“

Zaručeným elektronickým podpisem byl podepsán minimálně dokument, který byl součástí emailové zprávy, pokud jím nebylo podepsáno i tělo emailu, což, jak je uvedeno výše, správní řád pro správní orgán nepožaduje.

Stěžovatel dále namítá, že pouze z důvodu zapnutého filtru nedošlo k doručení zprávy, a sám výslovně uvádí, že pokud by přistoupil k jinému nastavení filtru, zpráva by mu byla doručena. Komunikace prostřednictvím elektronických adres však s sebou nese riziko obtěžujících zpráv, resp. přehlédnutí úřední zásilky ve zmeti spamů či zachycení úřední zásilky spamovým filtrem, které však na sebe stěžovatel dobrovolně bere tím, že správní orgán požádá o tento způsob doručování. Stěžovatel tvrdí, že byl zkrácen na svých právech, avšak nemožnost seznámit se s elektronickou zprávou si zapnutím spamového filtru, jak tvrdí, zjevně způsobil sám. Stěžovatel si musí být vědom toho, že pokud sám omezuje možnosti doručení zprávy, vystavuje se nebezpečí, že mu zpráva nebude moci být preferovaným způsobem doručena.

Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že správní orgány postupovaly řádně, když se písemnosti snažily nejprve doručit do e-mailové schránky tehdejšího zástupce stěžovatele pana R. K. - X, který však přijetí těchto písemností v rozporu s § 19 odst. 8 správního řádu odmítl potvrdit zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem, tudíž správní orgány musely písemnosti následně doručovat prostřednictvím držitele poštovní licence na adresu jeho trvalého pobytu. Stalo se tak nepochybně v rámci jednoleté prekluzivní lhůty podle ustanovení § 20 odst. 1 přestupkového zákona.

Co se týče doručování prvostupňového rozhodnutí je nutno navíc uvést, že o skutečnosti, že se s obsahem prvostupňového rozhodnutí stěžovatel seznámil, svědčí to, že na obsah těchto písemností reagoval. Nelze totiž jinak vysvětlit skutečnost, že zástupce stěžovatele podal dne 25. 11. 2013 k poštovní přepravě odvolání proti rozhodnutí orgánu prvního stupně, přičemž je zřejmé, že věděl, že toto rozhodnutí bylo vydáno a že proti němu může podat odvolání.

Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k výše uvedenému dospěl k názoru, že postup stěžovatele, resp. zástupce stěžovatele, se jeví jako ryze účelový, jehož jediným smyslem je prodloužení přestupkového řízení. Lze na tomto místě uvést závěry ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozhodnutí ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95, obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2005, č. j. 2 Afs 202/2004 - 43, publikovaný pod č. 1115/2007 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz): „Orgány aplikující právo, mezi nimiž zauímají dominantní pozici nezávislé soudy, musí při své činnosti postupovat tak, aby interpretační a aplikační právní problémy řešily s co možná největší mírou racionality. Právní normativní systém totiž představuje toliko jeden ze způsobů řešení společenských konfliktů, který nelze od ostatních systémů zcela vydělit, a proto také při myšlenkových postupech v oblasti práva nelze abstrahovat od obecně platných pravidel a představ. Jakkoliv je institut doručování v právním řádu významný, operuje i s některými abstraktními termíny (např. fikce doručení) a má řadu konkrétních právních dopadů, nelze

zároveň přehlížet fakt, že svojí podstatou se jedná o komunikační prostředek, kdy doručení slouží k seznámení účastníků konkrétního řízení s určitými úkony, provedenými v daném případě vrchnostenským orgánem. Jestliže tedy na straně jedné je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech, na straně druhé nelze přijmout formalistický přístup těchto účastníků, dosahující svojí intenzitou až procesních obstrukcí.“

Nejvyšší správní soud neshledal ani námitky stěžovatele uvedené v kasační stížnosti důvodné, když dospěl souladně s krajským soudem k závěru, že to byl bezpochybně stěžovatel, kdo řídil osobní vozidlo před vjezdem na čerpací stanici po dálnici bez dálniční známky, čímž se dopustil přestupku, za což mu byla udělena pokuta. Rovněž zdejší soud přisvědčil právnímu názoru krajského soudu ohledně absence pochybení při doručování písemností správními orgány stěžovateli.

Ze všech shora vyložených důvodů soud uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (ustanovení § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (ustanovení § 53 odst. 3, ustanovení § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. srpna 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu